

Nakhlipe

Kava lil astardam te keras nilaesa ando 2002 bersh, kana ikaldam o proekti “Romano folklori ogoral lenyatar Struma” kay kerdyas o druzhestvo “Edelvays”, Rakitovo. Leste kerde buti roma sar: maestro Anzhelo Malikov – preshundo kompozitoro, muzikalno pedagogo, baro tsimbalisto; Demir Yanev – romano aktivisto, inzhenero, shero romano NGO andar Petrich; Valentina Stefanova – sikavni pal ko anglikani chhib andar Blagoevgrad; Malin Yosifov – sikavno tsikne chhavengoro andar Sandanski; Vergil Iliev – terno aktivisto andar Kyustendil; Diana Nuneva – shkolno psihologo thay Dr. Yosif Nunev – pedagogo, sherutno proektoske.

Savore nakhle tsikno kursi pal ki etnografiya. On kerde buti 5 chhoma kay gele pash romende, lengere dizande thay gavende ogoral i Struma. Arakhle but romen (phuren, ternen), kola zhanen avtentikano romano folklori, hramosarde lengoro muyalipe – paramisya, gilya, sigane alava, memoratya, anekdotya thay sar kerena e roma bibutyarne divesa thay obredya katar romano regionalno kalendari.

Kale bilingvalnone lileste (romanes thay bulgarikanes) ikalasa ekh tsikni kotor tekstorya kay si preirime thay adaptirime chhavorenge ki shkola – te siklyoven pi romani chhib thay pi kultura. Kala tekstorya si pash pashes zhi ko avtentichna, ama si preirime chhavage. Ando lil ka arakhen but romano lachhipe. Ekh baro lachhipe, kolesa ame vazdesa amen naupre, si e gilya kay arakhlyas, hramosardas thay notirindas kana ulo azhay zhivdo o baro kompozitori, amaro amal Anzhelo Malikov.

E romane teksturya si hramonde latinitsate, anglikano varianti, kova ulo standartizirime ando 1993 bersh, kana astardilo te siklyovel pes i romani chhib ofitsialno bulgasko shkola. Ko lil ka arakhen duy regionalna romane dialektya – erlikano thay vlahicko. Po-but si e teksturya eklikano dialekti – leste horatinena po-but katar e romendar kala regionestar.

Amenge si but drago te naisaras sa ilestar savore romenge, kola dine amen po vryamo thay po zhanibe. Informatsiya lenge ka arakhen talal ko folklorno alav.

Naisaras vogesa li amare amalemge katar NGO “Amalipe”, kay isi len baro interesi karig ko romano folklori thay ikalen les chhavikane lileste.

Sastipe thay bahtalipe savore manushenge kay isi len interesi karig ko romano folklori, kay byandilo amare bulgarikane phuvyate – kate zhi ko purani len. Folklori, kova na bistardilo thay reslo zhi amende, zhi tumende – manusha kay dukhana amare bulgarikane kulturake.

Ame hramondem kirilikanes o alav thay e notirime tekstorya ando giljano folklori zaradi o baro interesi karig leste katar manushendar kola nanay roma.